

عنوان طرح : مطالعه احکام فقهی و حقوقی پدیده های نوین پزشکی

مجری طرح : دکتر زهرا گواهی

مدت اجرا :

چکیده

مقدمه: با پدیدار شدن زمینه حکومت اسلامی و به صحنه آمدن احکام فقهی گفتمان های جدیدی در زمینه چالش های فقه در پاسخگویی به نیاز روز در حلقه عالمان و متفکران اسلامی باز نمود و بحث از پویایی فقه معرکه آرا گردید. با نگاهی نو پویا به فقه حکومتی و حکومت فقهی در جهت کاوش و کنکاش در مسایل نو پیدای فقهی رسالت تازه ای را بر دوش فقه مداران و مجتهدان نهاد. از موضوعات فراروی فقیهان پدیده های نوین پزشکی است. با توسعه تکنولوژی و دانش بشری همواره در تحول و توسعه استو شایسته است احکام شرعی و حقوقی مربوط به آنان که بر روند اجرا و بهره وری از این پدیده های جدید تاثیر مستقیم دارد مورد بحث و دقت نظر قرار بگیرد

منابع مورد استفاده: این طرح پژوهشی عهده دار چنین مسئولیت شده و با تکیه بر قرآن و منابع سنتی (کتب روایی و فقهی) و قانون جمهوری اسلامی ایران و آرای فقها معاصر و اندیشه های پویای مجتهدین موضوعات پزشکی را مورد بحث قرار داده است.

شیوه پژوهش: ابتدا موضوعات مورد بحث از منظر پزشکی معرفی و تبیین شده اند و سپس به مبانی فقهی و اصولی و حقوقی آن پرداخته شده و در انتها نظرات فقها و مراجع تقلید بیان گردیده است.

عناوین پژوهش: عناوین مورد بحث عبارتند از: ۱- تلقیح مصنوعی ۲- خرید و فروش و پیوند اعضا ۳- مرگ مغزی ۴- تغییر جنسیت ۵- خرید و فروش خون لازم به ذکر است سه عنوان دیگر نیز به انجام رسیده بود که با محترم طرح به علت حجم زیاد توصیه ناظر طرح حذف گردید.

تلقیح مصنوعی از شیوه های نوین پزشکی در باروری زوجین نابارور است که در کشور ما با سابقه ای نه چندان طولانی آغاز شده است. اما با روند قابل قبولی توسعه یافته و اجرایی شده است. طرح اهدای جنین که از مصوبات مجلس شورای اسلامی است اخیرا سامان یافته و امید تازه ای به زوجین تعارض نا باروربخشیده است. برخی از شیوه های رمان نا باروری به دلیل آن که با مبانی شرعی اسلام مانداختلاط انساب داشته از دستورالعمل موسسات مجری حذف گردیده است.

پیوند اعضا و مساله خرید و فروش آن دریافت اجرت و بها و یا اهدا و وصیت اعضا پس از مرگ به ویژه در کسانی که دچار مرگ مغزی شده

اند. از دیگر عناوین قابل توجه و مورد بحث در مجامع فقهی و حقوقی است که ضروری نموده و می نماید که به احکام مترتب بر آن پرداخته شود.

تغییر جنسیت از دیگر موضوعات این طرح پژوهشی است که گرچه رد پایی در فقه سنتی دارد اما شکل اجرایی و احکام مترتب بر آن شامل احکام محرمیت موارد جواز یا حرمت زوجیت وراثت نسب و... از مسایل نو پیدا و مستحدثه در کشور اسلامی ایران است که فقها و دین مداران را به پرسمان ها و تضارب آرا دعوت می کند.

موضوع آخر خرید و فروش خون است که در کتب فقهی معتبر از آن یاد شده و مبانی آن تبیین گردیده اما با توسعه فرایند تولید فرآورده های خونی و

نیاز مبرم بیماران خاص مجروحان و مصدومان و غیره به آن همواره از موضوعات جالب توجه مجامع دینی به شمار می آید

